

NVDO

Waar morgen al is begonnen...

In Nederland bedroeg in 2024 de omzet van de onderhoudsmarkt 4,1% van het BBP en bood die werkgelegenheid aan zo'n 326.500 professionals. Een mooie groei met 3,7% ten opzichte van het vorige jaar. Dat meldt het NVDO Onderhoudskompas, een jaarlijkse uitgave van de NVDO die op basis van grondig onderzoek de Nederlandse onderhoudsmarkt in kaart brengt.

'Kostenstijgingen door externe invloeden' voert de Top Tien Trends aan. Deze kostenstijgingen kunnen worden toegeschreven aan een aantal factoren. Een belangrijke oorzaak is de prijsstijging van grondstoffen. Denk hierbij aan metalen, energie en andere basiscomponenten die nodig zijn voor productie. Wereldwijde verstoringen in de aanvoerketens en geopolitieke spanningen hebben de prijzen opgedreven en de beschikbaarheid verminderd. Daarnaast spelen stijgende energiekosten een grote rol. Ook de lonen zijn een factor: personeelstekorten hebben de lonen opgedreven, waardoor de loonkosten voor bedrijven stijgen. Inflatie en veranderende regelgeving, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en veiligheid, zorgen er ook voor dat bedrijven moeten investeren in nieuwe technologieën en processen, wat de kosten verder opdrijft.

Dat regel druk een grote invloed kan hebben op kostenstijgingen, blijkt wel uit het NVDO Visiedocument 'WirWar van Wet- en Regelgeving', een bijlage bij het Onderhoudskompas 2024. De NVDO gaat hiermee aan de slag om de overheid te motiveren met onze achterban in gesprek te gaan en de mogelijkheden te bespreken om de wirwar te ontrafelen. Hoewel sommige kostenstijgingen tijdelijk zijn, zullen structurele veranderingen zoals de energietransitie en toenemende digitalisering waarschijnlijk een blijvende impact hebben. Bedrijven in de industrie moeten daarom flexibel zijn en strategische keuzes maken om kosten te beheersen en concurrentievoordeel te behouden.

Op plek 2 in de Top Tien Trends Onderhoud staat 'Groeiende (maatschappelijke) aandacht voor sustainability'. Circulair werken komt centraal te staan bij infrastructuurprojecten om de door de overheid gestelde klimaatdoelen te behalen. Ik noem een voorbeeld. Bij het onderhoud aan de Grebbedijk heeft Waterschap Vallei en Veluwe ingezet op circulaire dijkversterking: er is gebruik gemaakt van betonblokken van gerecycled beton en duurzaam textiel voor de steenbekleding onder de dijk. Ook gemeenten worden vanuit het Rijk door middel van nieuwe subsidies (zoals de Specifieke Uitkering Klimaatneutrale en Circulaire Infrastructuurprojecten) gestimuleerd om hun infrastructuurprojecten klimaatneutraal te kunnen inrichten.

Ellen den Broeder-Ooijevaar
Verenigingsmanager NVDO